

Mihec gre v Korotan . . .

(Spisal Josip Vandot.)

2. Mihec, ali vidiš Korotan?

lažu Smrčku, tistemu, ki je pasel kozo Kezo na Podlesju, ni bilo nič kaj všeč, da je moral tako zgodaj gnati na pašo. Pretegal se je in zdehal, da je bilo že kar grdo. Tudi upiral se je nekaj ta oné zanikarni, ko ga je prišel oče buditi. Pa je že pomisljal, da bi se naredil bolnega, in tudi zajavkal je že dvakrat: »Aj, aj!« A oče je vedel dobro, da Blažu ne manjka nič, kvečemu leskovega olja. Zato se je pa kar namrdnil in je dvignil roko. In tedaj je bil Blaž Smrček zdrav. Poskočil je s postelje, pa se je napravil, kot bi trenil. Nato je pa gnal kozo Kezo na pašo. Seveda prav mu ni bilo, temu lenuhu. Mrcnjaril se je vso pot gor do Podlesja in sitnari, da je bilo že Kezi preveč. Iztrgala se mu je, pa je odhitela sama gor na Podlesje. Dobro je vedela, kam mora. »Ti predrti spak til!« se je tedaj razjezil Blaž Smrček, pa jo je pocedil za Kezo. Toda ni jeujel. Keza je že obirala visoko gori grm, ko je prisopel za njo Smrček na Podlesje. »Pribita žival kozja!« se je hudil Smrček. »Kaj ti napravi! Na, pa kakó sem se upehal zaradi tega spaka. Upehal, da mi je kar slabo. Uh, saj pravim!« In Smrček se je spustil na parobku na trato. Pokazal je solncu hrbet; roke je pa podložil pod glavo, in ni minilo pet trenutkov, ko je že glasno smrčal. Smrčal je res ta Blaž, ki so mu rekli Smrček.

A prav mu je bilo, temu Smrčku, da ni mogel dolgo smrčati. Kajti po potu gor je prišel Petrašev Mihec. Tri korake pred Smrčkom se je ustavil. Pogledal je dol na vas, pa je zamahnil s klobučkom. »Juhuhu!« je zavriskal Mihec, da se je razleglo daleč naokrog. Poskočil je tedaj Smrček kvišku, kakor da ga je ugriznil brencelj. Zagledal je Mihca in pest se mu je skrčila. »Glej ga no prismuknjenost!« je zavpil in je skočil pred Mihca. »Dere se ti kakor kanja. Ali mi boš tiho?«

Mihec je premeril Smrčka od nog do glave in je zamahnil z roko. »Kdo pa tebe kaj vpraša? Ha, Smrček?« je odgovoril. »Tiho bodi in pazi na Kezo, da se ti ne izgubi.« A Smrček ni bil tiho. Pod nos je pomolil Mihcu stisnjeno pest, pa je dejal: »Premikastim te, da bo joj! Ali vidiš pest, ti Mihec?« A Mihec se je samo zasmel. Prekrižal je roke na prsih in je odgovoril: »O, le daj, če si upaš! Poizkusi, pa boš ležal na tleh, kakor si dolg in širok. Ti boš mene? Mene, ki bom imel še danes polne žepe cekinov in tolarjev? Revček si, Smrček, resnično si revček.«

Smrček je povesi! roko. Kajti izprevidel je, da je Mihec resnično močnejši. Ej, nemara bi se mu končno res slabo godilo? Ej, nemara bi ga res prekotalil na tla, in potem bi bilo slabo zanj. In premislil se je Smrček, pa se je okrenil. »Ti Smrček,« mu je še zavpil Mihec. »Zvečer pridi k meni. Dam ti en cekin, da si kupiš še eno Kezo ali pa enega Kezka. Le

pridi, da boš še bolj posmrkoval.« A Smrček se ni oglasil več. Šel je nazaj na trato, pa se je vlegel spat.

Mihec se je zasmel in je zavriskal. Potem je pa odhitel čez Podlesje. Po stezi je hitel in je kmalu dospel na široko belo cesto. Krenil je navkreber in potem je skoro tekkel po gladki cesti. Že je dospel do vasi Koren — in kar naenkrat ni več vedel, katera cesta je prava. Kajti pot se je razdelila — in Mihec ni vedel, po kateri bi jo krenil. A k sreči je zagledal pred hišo starega Kovačevega deda. Stopil je k njemu, pa ga je vprašal: »Slišite, oče, katera cesta pa pelje v Korotan?« Stari Kovačev ded je fanta gledal začuden. »Beštica, fant, zakaj pa vprašuješ?« je izpregovoril. »Kaj pa hočeš ti v Korotanu?« »Mhm,« je odvrnil Mihec ponosno. »V Korotan grem.« »Glej ga, glej,« je zmigaval Kovačev ded z glavo. »Pa kaj boš v Korotanu? Povej mi!« A Mihec je položil prst na usta in je rekel: »Pst, ded! Zvečer vam povem, ko se vrnem. Boste videli, kaj vam prinesem. Samo povejte mi, katera cesta pelje v Korotan.«

Dedek je pa še vedno zmigaval z glavo. Pokazal je s prstom na ono cesto, ki se je vila po hribu navzgor in je izginita potem za skalovjem. »To je cesta, ki pelje v Korotan,« je dejal ded in se je namuznil hudomušno. »A ti ne boš videl Korotana in ga ne boš,« je pristavil potem. A Mihec se je že okrenil in je odhitel brez besedi navkreber. Naglo je spel po cesti in niti časa ni imel, da bi se bil obrnil nazaj. Vila se je cesta navzgor nad globokim jarkom, kjer je šumela voda. Njemu nasproti so se smehljale široke, zelene senožeti, a nad njimi je molčal mračen, smrekov gozd. Vse je bilo tiho; le tupatam je začebljala kaka samotna ptica. Mihec je pa spel dalje, dalje po beli cesti navkreber. Šele visoko gori je obstal in se je ozrl nazaj. Pred njim so se dvigali visoko v sinje nebo beli snežniki, pokriti z novim snegom, blestečim se srebrno v solčnih žarkih. Zeleno polje je videl pod sabo in rodno vas, ki je stala že daleč ondi doli. Tedaj je pa dvignil Mihec klobuček, pa je zavriskal: »Juhuhu!« Oglasil se je njegov veseli vrisk daleč naokrog in je odmeval iz globokega jarka. Mihec je pa stopil naprej. Cesta se ni vila več navkreber, ampak je vodila skozi gosto zarastel gozd lepo in složno.

»Nemara bom kmalu v Korotanu?« je pomislil Mihec, in radost ga je obšla, da je poskočil dvakrat. Hej, striček Joz! Kako si se zmotil! Pač ni videl Mihec Benetk, a Korotan bo pa le videl. Saj ni že več daleč do njega. Še nekaj korakov — in stal bo v njem. Vse žepe si bo natlačil s cekini in s tolarji; poln klobuček si jih bo nabral ondi v Korotanu. Pa se bo smejal prevejancem, ki rastejo na leskovih grmih. »Le, le po njih!« bo rekel in ukazal, in leskice bodo kar švigale po prevejancih. Prav, prav — zakaj so pa taki prevejanci? Hej, to bo gledal striček Joz, in to bodo gledali doma, ko bo priložljaj s cekini in tolarji. »Šment, ti pribiti!« bodo govorili in se bodo čudili vsi na glas. On si bo pa sezidal graščino; vranca si bo kupil in zlato uzdo. Kakor kraljevič bo živel. Baržunasto čepico bo nosil; za njo pa zlato pero. Hej, pa bo življenje, veselo življenje! Da ni nikoli tega.

Vso noč je bil sanjal Mihec samo o Korotanu in o cekinih in o tolarjih. Zgodaj v jutru se je bil že zbudil, in tedaj je dozorel v njegovi duši sklep: V Korotan grem — še danes grem v Korotan. Urezal si je velik kos kruha in ga je uteknil v žep. Potem se je pa zmuznil od doma. Nikomur ni povedal nič, kam gre. Čemu? Gotovo bi ga bili pridržali in potem — z Bogom, svetli cekini in vi tolarji! Z Bogom, graščina in vranec in ti, baržunasta čepica! — Kakor maček se je zmuznil Mihec od doma in je zbežal proti Podlesju. Oddahnil se je šele tam. Saj je vedel, da je zdaj prosta pot v lepi Korotan, kjer rastejo cekini in tolarji na češminovem in drenovem grmu.

»Hej, pa bom le prišel v Korotan!« se je razveselil Mihec in je stopal čvrsto naprej. »Hej, striček Joz! Vkljub tvojim besedam pridem v Korotan.« Prijetno in hladno je bilo v mračnem gozdu. Divjina in mrtvaška tišina se je razprostirala kroginkrog. A Mihca ni bilo strah. Še celo prepeval je. Tisto je prepeval o kosu v zelenem bukovju, oj, bukovju. »Fuj, fuj, Mihec! Čuj, čuj!« je klicala z visoke smreke sinica. A Mihec je ni poslušal. Stopal je naprej in je prepeval na ves glas. Iz zelenega gozda je prišel in je namah obstal. Zagledal se je v polje, ki je zelenelo pred njim. Onkraj polja pa je zagledal majhno vasico. Sredi vasice je pa stala cervica in nevisok, siv zvonik se je dvigal nad hišicami.

»Kaj? Ali sem že v Korotanu?« se je začudil Mihec. Neverjetno je odmajal z glavo in se je oziral okrog sebe. Glej no, Mihec! Tam kraj njive stoji češminov grm. Tam rastejo rumeni cekini. Glej no, Mihec! — In Mihec je skočil s ceste, pa jo je poredil preko trate proti njivi. Srce mu je bilo glasno. Glej, zdaj bo pa pri grmu; zdaj bo pa zagledal svetle cekine; zdaj jih bo pa natrgal in si napolnil žepe z njimi. — A Mihec je obstal prevaran. Ni bilo nič cekinov na češminovem grmu. Kakor doma so visele na grmu dolge, rdečkaste jagode. In Mihec je zmigal z glavo. »Nisem še v Korotanu,« je pomislil. »Naprej moram — daleč še moram.« — V tem pa je zagledal drenov grm nedaleč od gozda. »Morda pa rastejo tam tolarji?« je dejal sam sebi. Počasi je stopil k drenu; a dren je bil prazen. Niti najmanjši sad ni visel na njem. Razočaran je odšel Mihec proti cesti. Mimo leskovin grmov je šel. A ni rastlo nič prevejanec na njih. Samo napol zreli lešniki so se mu smejali izza zelenih listov. »To ni Korotan — ne, to še ni Korotan,« je pomislil Mihec in se je potolažil. Stopil je naprej in se je bližal beli vasici. Tuintam je zagledal na polju človeka, ki je delal pridno. »Ni tu Korotan,« je ponavljal Mihec samprisedbi, stopajoč proti beli vasici. »Cveteli naj bi tu cekini in tolarji se svetili. A niti prevejanec ni. Resnično — to ni Korotan . . . Da bi srečal koga, bi ga vprašal.«

Tako je razmišljal Mihec in je spel vedno hitreje naprej. Že se je približal prvim hišicam, in tedaj mu je prišel nasproti visok, močan kmet. Zavihane je imel rokave in dolge brke. Jezno so mu gledale izpod čela oči, in stopal je tako trdo v svojih lesenih cokljah, da se je kar zemlja tresla pod njim. Mihec ga je zagledal in je postal. Prst je vteknil v usta in je pomislil: »Ali bi vprašal tega-le? Hud je kakor Bedanec in velik . . . Ali

bi ga vprašal?« — In Mihec je premišljeval in je grizel v prst. Skoraj bal se je tega velikega človeka, ki je imel tako dolge brke. Mož je pa stopil tik do fanta in ga je ošinil s temnim pogledom. »He, čigav si pa ti in odkod?« je zarezal nad njim. »Kaj postajaš tu in grizeš prst? — No, ali mi boš odgovoril?«

»Niti Bedanec ni tako sirov,« je pomislil Mihec, in vroče mu je postalo. »Kar pete mu pokažem, pa zbežim.« In Mihec je res hotel zbežati. A orjak ga je vlovil za roko. »Hej, ali počakaš in mi poveš, kar sem te vprašal?« Tako se je zadril nad Mihcem, ki je vztrepetal po vsem životu. »Oj, nemara so pa tu sami razbojniki,« je šinilo Mihcu v glavo, in prestrašil se je tako, da je skoro zajokal. »Ubije me in me nemara še pojé?« — In Mihec se je že zvijal, na vso moč se je zvijal, da ubeži. Toda zaman! Orjak je držal Mihca za roko tako trdo, da je Mihca kar skelelo. — »No, ali boš povedal?« je ponovil kmet. »Odkod si? Čigav si?«

In tedaj se je razvezal Mihcu jezik. Jokaje je odvrnil: »Petrašev Mihec sem . . . Iz Borovca sem doma . . . Oj . . .« — »Pa česa iščeš tukaj?« se je spet zadril orjak nad njim. »Ubežati mi hočeš — slabo vest imaš. Čakaj, čakaj, ti! Ti že pokažem!« — Mihec se zdaj ni zvijal več. Samo na glas je zajokal, ker si je mislil: »Resnično je ta človek razbojnik in kar živega me bo požrl.« — Tako si je mislil Mihec samprisebi. A naglas je zamoledoval: »Oh, spustite me, dobri stric! Spustite me! Saj me ne bo nikoli več k vam! Striček Joz so rekli — — — Saj ne mislim nič hudega. Samo Korotan sem prišel gledat. Nič drugega, stric . . .«

Mož je izpustil fantovo roko. Obraz mu ni bil več tako mračen in jezen. Prijel se je za dolge brke, pa je dejal: »Pa kaj hočeš v Korotanu? Kaj hočeš v Korotanu?« — In Mihec je šinil z rokavom preko solznih oči, pa je odgovoril z jokavim glasom: »Po cekine grem, po tolarje . . . Striček Joz so mi rekli, da rastejo v Korotanu na češminu cekini, na drenu pa tolarji. Pa grem zdaj, da jih natrgam. Tudi prevejance bi rad videl, kako rastejo na leskah in kako jih tepejo leskice. Samo to je, samo to, stric!«

Kmet se je prijel za boke, pa je prasnul v krohot. »Glej ga, glej potepuha!« je dejal potem in se je še vedno smejal. »Kaj ti pove ta nepridiprav! Raca na vodi, puta v kurniku! Kaj se izmisli taka modrost! Hehe, kaj se izmisli!« — In kmet se je spet zakrohotal, da se je naposled kar tresel od samega smeha. — »Ni razbojnik,« je pomislil tedaj Mihec. In velika teža mu je padla od srca. »Ne pojé me ne, ker se tako smeje. Še za pot mi pove in mi pokaže Korotan.« — Tako je mislil Mihec in se je oddahnil globoko. Opo gumil se je, pa je vprašal moža naglas: »Stric, povejte mi, ali imam še daleč do Korotana? Rad bi bil že tam in rad bi bil doma še pred nočjo. Povejte mi, stric.«

Toda kmet se je še vedno muzal. Gledal je Mihca in je zmajeval z glavo. »Ti Mihec, ti Petrašev Mihec!« je rekel. A naposled se je nehal muzati. Za obe ušesi je prijel Mihca, pa ga je obračal na to in ono stran. »Mihec, ali vidiš Korotan?« ga je vprašal in je ponovil spet: »Mihec, ali vidiš Korotan?« — »O jejl!« je tarnal Mihec; ušesa so ga resnično ščemala

in žgala. »O jej!« je ponavljal. »Ne vidim nič Korotana, stric, ne vidim ga nič.« — »Mihec, ali vidiš Korotan?« je spet izpregovoril kmet in je Mihcu navil rdeča ušesa. »Ali vidiš to polje in te njive, Mihec?« — »Stric ongavi, o jej!« je odgovoril Mihec. »Polje vidim in tudi njive vidim. A Korotana nikjer, ojej, stric, nikjer!« — »Mihec, vedi, da je ta zemlja že Korotana,« ga je poučil kmet. »Ha, ti Mihec? Ali verjameš? Ali vidiš Korotan?«

Mihec je urno zgrabil za kmetove roke, ker so ga ušesa pekla in skelela na vso moč. »Ojej, striček!« je zatarnal bolestno. »Ojej, če je tako, pa res vidim Korotan. Prav dobro ga vidim, stric ongavi, zelo bistro ga vidim.« — Kmet je tedaj izpustil fantova ušesa. »Prav, prav,« je rekel. »Prav, da vidiš Korotan. Mihec, ti potepani Mihec! Mislim sem, da si kako cigane!« — Mihec si je obdrgnil ušesa. »Stric, povejte mi še enkrat,« je dejal. »Povejte mi, stric, ali je res tu že Korotan?« — »Mhm,« je odgovoril kmet. »Ali še ne verjameš? Ha, ti prismojeni Mihec!« — »Ovbe,« je viknil Mihec in je stopil korak nazaj. »Saj verjamem zdaj, da je to Korotan. Samo to se mi zdi čudno, da ni tolarjev v njem in cekinov. Striček Joz so mi pa rekli, da rastejo v Korotanu cekini in tolarji. Pa kje so ti cekini? Pa kje so tisti tolarji in tudi prevejanci? Stric, ali vi veste?«

Kmet se je zasmejal vnovič. »Ti Mihec, ti Petrašev Mihec,« je rekel, »strica Joza pozdravi! Prej mi pa še povej, koliko si star?« — »Deset let sem star, ravno pred tednom sem jih izpolnil,« je odvrnil Mihec in se je začudil. »Raca na vodi, buzakljunska!« je pomislil mož. »Toliko si že star, pa si še vedno tako norčav. Ali te ni sram, Mihec? Ali te ni sram, da verjameš vse, kakor bi bil petleten paglavec? He, ti Mihec!« — Mihec je povetil glavo in je molčal. A kmet je zagodrnjal še nekaj o stricu Jozi in je nadaljeval potem: »Poglej te roke, Mihec! Ali jih vidiš?« — Mihec je pogledal na odprte kmetove dlani, pa je videl, da so vse polne velikih žuljev. »Ali vidiš te žulje, Mihec?« je nadaljeval kmet. »Ali pa tudi veš, kje sem jih dobil? Pri delu, Mihec, samo pri delu . . . Kaj misliš, da bi imel te žulje, ako bi rastle pri nas na grmičju cekini? Kaj misliš, da bi se trudil tako za vsakdanji kruh, ako bi cvetel na vsaki veji tolar? Hej, da — lepo bi bilo, ako bi bilo po tvojem. Pa žalibog ni . . . Na delu rastejo cekini, pa na trudu tolarji. Lenuhov in prevejancev pa ne tepe le leska, ampak tudi njih lenoba sama. Ti, Mihec, bi pa pač zaslužil, da te privežem na kak leskov grm, da bi rasteł tam kot prevejanec.«

Mihec je bil rdeč kot rak. S povešeno glavo je stal pred kmetom. In sram ga je bilo, tako zelo sram! Posvetilo se mu je v glavi, in spoznal je, da se je striček Joz samo norčeval. Na, pa mu je verjel v svoji lahkovernosti, vse verjel. Kaj poreče zdaj striček Joz, ko se vrneš domov, in izve, kje si bil? In kaj porečejo drugi? In kaj poreče tisti Blaž Smrček? Hej, to bo skakal in se bo drl in se bo norčeval! . . . In Mihca je bilo tako sram, da se je kar obrnil in se je spustil v tek. Še doli onkraj polja je slišal kmetov veseli klic: »Sem mislil, da si cigan, pa si le norček!«

(Konec prihodnjič.)

